

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 11.10.2021

§ 398

Lausunnon antaminen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Lahden kaupungin hallintosäännön muuttamista koskevasta kunnallisvalituksesta

1042/00.01.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, p. 044 416 3072

Päätös

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen jäsen Jouni Kaikkonen esitti että asia palautetaan valmisteluun saatteilla ”että vastauksessa tulee ilmi että virkavalmistelusta tämä ei ole tullut hallituksen käsittelyyn vaan nimenomaan hallituksen puheenjohtajan esityksestä ja omasta selostuksensa pohjalta esityslistan ohi.” Jäsen Talja kannatti palautusehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusehdotus ja asiasta tulee äänestää. Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä käsittelyn jatkamisen kannalla oli seitsemän jäsentä (Lampinen, E. Nieminen, Ratia, M. Nieminen, Putula, Ruhberg ja Hilden) ja palauttamisen kannalla kolme jäsentä (Kaikkonen, Aaltonen ja Talja). Kaupunginhallitus päätti äänin 7-3 että asiaa ei palauteta valmisteluun.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen ja antaa lausuntonaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle jäljempänä perusteluosassa esitetyn.

Kaupunginhallituksen jäsenet Kaikkonen, Aaltonen ja Talja jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa lausuntonaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle jäljempänä perusteluosassa esitetyn.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

1. Asia, jossa lausunto annetaan

Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 15.9.2021, jossa asetettu määräaika lausunnon antamiselle 15.10.2021.

2. Valituksenalainen päätös

Lahden kaupunginvaltuuston päätös 16.8.2021 § 76

3. Valittaja ja vaatimukset

Elisa Lientola, Riina Puusaari, Jari Rissanen, Pertti Arvaja, Jari Pykäläinen

Kaupunginhallituksen esityksestä sekä valtuutettu Ratian esityksestä tehdyt hallintosäntömuutokset on kumottava, koska kaupunginhallitus on

käsitellyt asiaa § 269 osin esityslistan ulkopuolelta, puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman valmistelua, ja lisäksi hallintosääntöön tehtiin valtuustossa täysin valmistelematon muutos valtuutettu Ratian esityksestä.

4. Kaupunginhallituksen lausunto

Valituksen on ilmoitettu kohdistuvan valtuuston 16.8.2021 muuttamaan hallintosääntöön siltä osin kuin muutokset perustuvat kaupunginhallituksen puheenjohtajan muutosesitykseen kaupunginhallituksessa 9.8.2021 sekä valtuutettu Ratian muutosesitykseen valtuustolle.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja esitti kaupunginhallitukselle muutoksia hallintosäännön

- yleisten määräysten 2 §:ään luottamushenkilötoimielinten jäsenmääristä, varsinaisista valtuutetuista lautakuntien kokoonpanossa sekä kaupunginhallituksen jaostojen jäseniksi valittavista
- kaupunginhallituksen ja konsernihallinnon osioon 1, 3, 4 ja 5 §:iin kaupunginhallituksen varapuheenjohtajien määrästä ja tehtävistä sekä sen jaostojen puheenjohtajien valinnasta
- sivistyksen ja kaupunkiympäristön palvelualueiden osioon 2 §:iin lautakuntien varapuheenjohtajien määrästä
- luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussäännön (liitettiin samalla valtuuston päätöksellä osaksi hallintosääntöä) 2 ja 4 §:iin palkkioista kaupunginhallituksen varapuheenjohtajien tehtäviä koskevaa muutosesitystä vastaavasti sekä 8 §:ään ansionmenetykskorvauksen tarkistamisesta.

Valtuutettu Ratia esitti valtuustolle muutosta hallintosäännön kaupunkiympäristön palvelualueen osioo 2 §:ään.

Kuntalain 95 §:n mukaan valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu 93 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

Kuntalaki -Tausta ja tulkinnat, Heikki Harjula-Kari Prättälä /2019, mukaan kuntalain säännöstä, että asia on "valmisteltu" lienee tulkittava niin, että valmistelun ei tarvitse olla loppuun saakka suoritettu, vaan riittää, että asiaa on ylipäänsä valmisteltu eli käytännössä käsitelty kunnanhallituksessa (s. 654). Lisäksi todetaan, että kun asia voidaan ottaa valtuuston ratkaistavaksi eräin edellytyksin ilman valmisteluakin (95.2 §), valtuuston itsensä on yleensä arvioitava, onko valmistelu ollut riittävää eli onko valtuustolla ollut käytettävissään asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot (s. 647). Oikeuskäytännöstä mainitaan mm. tapaus KHO 15.9.1999 T 2499, jossa esittelijä ei ollut tehnyt kaupunginhallitukselle ehdotusta virkaan valittavasta henkilöstä eikä kaupunginhallitus ollut tehnyt valtuustolle vastaavaa ehdotusta. KHO totesi, että päätösehdotuksia oli hallintosäännön ja valtuuston työjärjestyksen määräykset huomioon ottaen pidettävä puutteellisina, mutta koska valtuusto oli kuitenkin pitänyt tehtyjä päätösehdotuksia riittävinä, menettely ei ollut siten virheellistä, että valtuuston päätös olisi sen vuoksi pitänyt kumota.

Kokouskutsu valtuustolle sisältää kaupunginhallituksen ehdotuksen hallintosääntöön tehtävistä muutoksista mukaan lukien kaupunginhallituksen puheenjohtajan esityksestä päätetyt

muutosehdotukset. Valtuutettu Ratian muutosesitys valtuustolle kohdistuu kaupunginhallituksen päätösehdotukseen sisältyvään ja siten valtuuston käsiteltävänä olleeseen hallintosäännön kaupunkiympäristön palvelualueen erillissääntöjen 2 §:ään. Säännöksen muuttaminen sisältyi myös kaupunginjohtajan päätösesitykseen kaupunginhallitukselle. Valtuutettu Ratian tekemä muutosesitys oli näin ollen täysin normaali valtuutetun kokouksessa tekemä muutosesitys, joka ei vaadi sen suurempaa valmistelua.

Kaupunginjohtajan hallintosäännön muuttamista koskeva päätösesitys kaupunginhallitukselle kohdistui osaksi myös määräyksiin, jotka koskevat lautakuntien tehtäviä ja jäsenten valintaa, sekä sisälsi lisäksi luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussäännön ottamisen osaksi hallintosääntöä. Kaupunginhallituksen puheenjohtajan esityksestä tehtyjen muutosten lainmukaisuus ja muotoilu oli saatettu viranhaltijoiden tarkastettavaksi etukäteen.

Lahden kaupunginvaltuusto on voinut arvioida, onko sen päätettäväksi tuodun asian valmistelu ollut riittävää, eikä päätös ole siten syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Kaupunginvaltuuston kokouksessa ei edes tehty esitystä asian palauttamiseksi uuteen valmisteluun. Myös kaupunginhallitus on 4.10 kokouksessaan katsonut yksimielisesti, että kaupunginvaltuuston kokouksessa 16.8.2021 kokouksessa tehdyt päätökset eivät niiden laillisuuden suhteen anna aiheutta huomautuksiin ja ovat näin ollen täytäntöön pantavissa.

Valituksessa on esitetty, että päätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä mm. koska kaupunginhallituksen esitys on syntynyt kaupunginhallituksen puheenjohtajan selostuksen perusteella. Pöytäkirjan

mukaan asiaa ei käsitelty puheenjohtajan selostuksen perusteella vaan puheenjohtaja teki asiaan kannatetun muutos-/täydennysesityksen, joka tuli äänestyksen jälkeen hyväksytyksi osaksi kaupunginhallituksen esitystä valtuustolle.

Lisäksi valituksessa on katsottu, että edellä kerrotut kaupunginhallituksen puheenjohtajan esittämät muutokset/täydennykset hallintosääntöön olisivat olleet valmistelemattomia ja näin ollen valtuuston päätös olisi syntynyt lainvastaisesti. Kaupunginhallituksen puheenjohtajan esittämät muutokset hallintosääntöön koskivat pääosin luottamustoimielinten jäsenmääriä ja varapuheenjohtajien määriä yms. seikkoja. Tämän tyyppiset muutokset hallintosääntöön perustuvat yleensä aina poliittisten ryhmien (tai niiden enemmistön) neuvotteluihin ja kantoihin, joten yleensä niihin ei juurikaan liity sen suurempaa virkamiesvalmistelua. Joka tapauksessa kaupunginhallituksen enemmistö on katsonut valmistelun olleen riittävän eikä kaupunginvaltuustossa valmistelun riittävyttä ole edes kyseenalaistettu.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote: Hämeenlinnan hallinto-oikeus